

novanjska hiša. Vas je obsegala štiri številke in poslopja so bila lesena ter s slamo krita. Nekemu fantu je zgorelo 7000 din prihrankov, Ogenj so najbrž zanetili otroci. — V Sodražici na Kranjskem je pogorela zadnji petek 40.000 Din vredna hiša posestniku Ivanu Veselu. — Kozolec in škedenj, ki sta bila polna poljskih pridelkov, je uničil ogenj gospodarju Francu Jakliču v vasi Dolenje Ložine na Kočevskem. Ogenj je bajne zanetila slaboumna deklica.

Razne novice.

»Kmeti list« sramoti kmete. V zadnji številki smo zabeležili sramotenje slovenskih kmečkih fantov in mož, ki sta ga zagrešila JNSarska »Nova doba« v Celju in fašistični »Pohod« v Ljubljani. Tem sramotilcem kmečkih fantov in mož se je tudi pridružil »Kmeti list«, ki v svoji številki 14. julija ponatiskuje članek »Nove dobe« (vzet iz »Pohoda«), v katerem se slovenski kmečki možje in fantje, zbrani na celjskem taboru, označujejo kot »neka posebna pasma slovenskega naroda«, kot »redka pasma Slovencev«. Slovenski kmetje in kmečki fantje, dobro pomnite, kaj ste pred očmi »Kmetiskega lista«! »Pasma« ste, »neka posebna pasma«, »neka redka pasma«! — S tem sramotanjem »Kmeti list« dokazuje, da je do zadnjega vlakenca svojega bistva protikmečki, samo JNSarski list. Liberalna gospoda izrablja ta list, da bi pod kmečko krinko razširjala lažnivo svobodomiselnost ter opravlja mesarski posel ubijanja verske dejavnosti in verskega življenja.

Kmetov ne damo sramotiti! Celjska JNSarska »Nova doba« je ponatiskovala članek fašističnega »Pohoda«, ki imenuje slovenske kmečke može in fante »neko posebno pasmo slovenskega naroda«, »redko pasmo Slovencev«. Ker je naš list to drzno in podlo sramotenje naših kmečkih mož in fantov primerno ožigosal, se »Nova doba« nad tem razburja kot nad »klerikalno nedostojnostjo«. Mar je to jene-

sarsko-dostojno slovenskega katoliškega kmeta zmerjati kot neko »pasma«?! Če misli JNSarska gospoda, da sme vsak liberalni gospodič z viška svoje laži-nacionalne nadutosti prezirno gledati na slovenskega kmečkega moža in fanta ter ga v javnosti poniževati, se jako moti. Za vsak tak primer boste dobili pošteno požeh! Za to vam jamčimo.

Volilcem se pokažite! V beogradskem parlamentu je glasoval proti konkordatu (pogodbi rimskega papeža z našo državo) tudi narodni poslanec za okraj Maribor levi breg dr. Ivan Jančič. Ker je poslanec za svoje delo odgovoren volilcem, ga volilci pozivamo, da pride med nas ter nam obrazloži, zakaj je glasoval proti konkordatu. Volilci g. poslanca sploh ne poznamo. Radi bi spoznali njegov telesni in duševni lik. Zato, g. poslanec, na shode med ljudstvo!

Obisk čehoslovaških bogoslovcev. Iz Čehoslovaške se je pripeljalo v Maribor dne 14. julija zvečer 18 bogoslovcev. Na mariborskem kolodvoru jih je pozdravilo zastopstvo Čehoslovaške lige, češkega kluba in pa Slomšekova družina. Gostje so po izrečenih pozdravih zapeli našo in čehoslovaško državno himno, nakar so se podali v mariborsko bogoslovje, kjer so prenočili. Dne 15. julija so napravili v družbi mariborskih tovarišev z avtobusom izlet v Rogaško Slatino in k Sv. Roku nad Šmarjem, kjer so bili gostje g. monsignora J. Vrežeta. Dne 16. julija so prisostvovali sv. maši na Slomškovem grobu v Mariboru in so odpotovali z najboljšimi vtisi iz Maribora v Ljubljano.

Bogati proletarci. Marksistični voditelji so delavcem dali priimek »proletarci«, ker nimajo ne posesti ne premoženja, marveč samo otroke. Vodje teh proletarcev pa nimajo dosti otrok, imajo pa ogromna premoženja. Francoski mladinski list »A la page« prinaša zanimive podatke o prvakah francoskega marksizma. Tako si je n. pr. glavni tajnik francoske komunistične stranke Moric Thorez nedavno kupil avtomobil za 100.000 frankov. Koliko stoti-

sočev ima ta proletarec shranjenih doma? Drugi marksistični prvak, voditelj strokovnih organizacij Leon Jouhaux je v eni noči pri igri izgubil 500.000 frankov. Zaigral je kajpada proletarski denar, denar delavcev, ki s svojim znojem in s svojimi žulji vzdržujejo svojo delavsko organizacijo in njene voditelje. Tretji in najvišji med marksisti pa je bivši ministrski predsednik Leon Blum, po rodu žid. Ta socialistični voditelj je milijonar. Nedavno si je kupil za nekaj milijonov frankov razkošno vilo v bližini mesta Lausanne v Švici. Kakor vidimo iz navedenega, je prvaštvo med komunisti in socialisti jako dobičkonosen posel.

Največjega španskega krvnika doletela zaslužena kazen. V Sevilli na Španskem je bil 14. julija obešen Garcia Atadel, ki ima kot voditelj rdečkarjev in organizator rdeče tajne policije v začetku državljanske vojne na vesti neštivilne umore. Atadelova tajna policija je ob njenem pojavu morila vse povprek. Atadel je priredil v Madridu posebno klet, v kateri je z nezaslišano surovostjo mučil svoje žrtve, med katerimi je bilo mnogo žensk ter otrok. Ko je postal položaj Madrida dvom-

Kako daleč so že na Francoskem

Francija ima eno zastavo, francosko tribarvniko in eno samo narodno himno, marsejeso. — Tako je izjavil Leon Blum na interpelacijo nekega senatorja, kako to, da ponekod v Franciji že pri uradnih slovesnostih dovoljujejo izobešati sovjetsko zastavo in igrati internacionalo tik za francosko državno himno.

Železnica na navadni cesti

Železniška družba v Kanadi je predala te dni prometu vozove, kateri lahko zapustijo železniški tir in nadaljujejo vožnjo po navadni cesti. V vsak tak vagon gre 28 ljudi, ki lahko dosežejo postajo, katere niso bile doslej spojene z

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

28

Odkar je bil Anza zadnjič pri nji, je bila Cenca nemirnejša kot kdajkoli. Iz tega in onega je sklepal, da se imata jagar in Veronika rada. Ta misel jo je navdajala s strahom. Vedno zopet je govorila o njem in je pri tem opazovala, ali se bo Veronika kako izdala. Pa se ni.

Nekoč je Cenca vprašala:

»Kdaj pride Anza spet? Ali ni nič rekel?«

»Ne,« je odgovorilo dekle, ne da bi kaj sumilo, »rekel ni, toda prihodnji teden pride gotovo.«

Zdaj je Cenca vedela dovolj. Mlada dva imata svoje domenke.

Za čuda nemirna je bila ta večer in ponoči jo je tako hudo prijelo, da se je dekle balo, zdaj pa zdaj bo izdihnila.

Tu ni bilo več kaj odlagati. Zjutraj je dejala Veronika prošeče:

»Mati, ali smem k patru Valerijanu? Da ga poprosim, naj pride kdaj sem na vas gledat.«

»Ne, ne — danes ne!« se je branila bolnica. »Kajne, ti misliš, naj se spovem? Danes sem pre-slaba.«

»Pater vam bo pomagal. Bo laže, kakor si mi-

slite. Biti tako mora — bolje prežgodaj, kakor prepozno!«

»Ah, razumem. Ti misliš, da bi moglo biti prepozno. Ali se ti res že zdim tako na kraju?«

»Nihče ne ve, kdaj mu je kraj.«

»Torej se mi res že bliža... Tedaj ti moram povedati, kar sem doslej skrivala... s seboj v grob tega ne smem vzeti... Tebi povem to.«

»Meni?« se je razburila Veronika.

»Da, tebi. Preden to komu drugemu povem, čuj to ti! Ti mi moraš pomagati. Čakaj, da malo pomislim!«

Veronika je šla v kuhinjo. Kmalu se je vrnila, sedla je k postelji in rekla po svoje trdno in odločno:

»Tako, mati, zdaj pa! Zaupajte mi in korajžni bodite!«

Žena si je globoko oddahnila, potem pa je začela dekletu pripovedovati: vse, kar je že zadnjič povedala bratu Gašparju, čigav da je Anza in kdo je njegova mati.

Ko je končala, je menila Veronika:

»Mati, jaz pa sem mislila, da mi boste kaj hujšega povedali. To pač lahko brez vseh skrbi zaupate spovedniku.«

»Veronika, Veronika, imam še nekaj hujšega,« je zastokala bolnica, »nekaj mnogo, mnogo hujšega. Pa ne morem povedati.«

ljiv, je hotel Atadel lani novembra pobegniti v Francijo s premoženjem, kate-rega je nabral v službi »rdečega mesarja«, pod katerim imenom je bil obče znan. Odfrčal je v letalu, ki se je pa moralo spu-stiti na tla v Las Palmas in tamkaj je pa-del ta krvolok nacionalistom v roke. Pri zajetju so dobili pri njem veliko zlatega nakita in prstanov, katere je oropal svo-jim žrtvam, preden jih je pustil pomoriti.

Zanimiva ugotovitev belgrajske mestne občine. Po podatkih belgrajske mestne občine je bilo v naši prestolici od zedinje-nja do danes zgrajenih 6500 novih zgradb, ki so stale tri in pol milijarde dinarjev.

V Salezijanski dijaški zavod na Rakovniku v Ljubljani se sprejemajo dijaki nižjih in višjih srednjih šol. Za meščanske šole se le izjemoma letos sprejmejo učenci za prvi razred. Učencev za ljudske šole se ne sprejema. Letna oskrboval-nina, ki je preračunana na 4000 din, se lahko odplačuje tudi v mesečnih obrokih in se po do-govoru zniža zares revnim in v vsakem oziru vzornim dečkom. Pri vpisovanju se položi ka-vcija 200 din, ki se pri letnem obračunu všteje. Po dogovoru se mesto denarja sprejmejo tudi ži-vila po dnevnih cenah. Ob vstopu v zavod se plača za vse leto za vpisnino, kurjavo, razsvet-ljivo, pranje, posteljnino itd. 3000 din.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmodernejše urejen zlasti za operacije. Dnev-na oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sa-natorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj »Hermes« dneвно. Absolventi z malo maturo imajo poseb-ne ugodnosti. Zahtevajte prospekt! Maribor, Zrinjskega trg 1. 970

Administrativni adresar dravske banovine v založbi Tiskovne založbe, r. z. z. o. z. v Mariboru vsebuje nad 2500 krajev naše banovine. Pri vsa-kem kraju so priobčeni sledeči podatki: samo-upravna in katastralna občina, ljudska šola, sodnija, pošta, telegraf, telefon, župnija, želez-niška postaja (razdalja v kilometrih), carinar-nica, finančna in davčna uprava, orožniška po-staja, srednje šole itd. Adresar vsebuje tudi sez-nam najpomembnejših institucij Ljubljane in Maribora. Vsi podatki so priobčeni v obliki zgo-ščenih tabel v knjigi in nudijo izvanredno pre-glednost in točnost pri minimalni izgubi časa. Adresar je pravi priročnik za poslovnega člove-ka, uradnika, trgovca, obrtnika itd. Pripravljen je po uradni podatkih do 1. julija 1937. Vzlic

Jela je stokati in sopihati, potem pa je stisnila ustnice in je umolknila.

»Mati, ko ste že toliko povedali, morate vse po-vedati, drugače si res lahko kaj strašnega mislim,« je silila Veronika in jo naganjala; »kar povejte — na kratko, pa bo!«

Cenci se je razširil pogled, odprla je usta in za-zijala, potem pa je krikoma bruhnila iz sebe:

»Jagar... moj Anza... še ni krščen... ni krščen!!!«

Grozen je bil njen krik.

Veronika je bila trenutek trda od strahu.

»Mati,« je vzkliknila, »saj to ni mogoče; vam se blede.«

»Ne, ne! Res je tako! Nismo ga dali krstiti; bali smo se, sram nas je bilo,« je zatrjevala bolnica.

Potegnila si je odejo čez glavo, da bi skrila obraz.

»Ali ve jagar kaj za to?« je silila Veronika vanjo.

»Ne, žal, da ne,« je zaihtela Cenca, »ne besede ne ve, ubogi pob, še sanja se mu ne.«

Obe sta umolknila. Toda Veronika je kaj kmalu zopet našla pravo. Rahlo, toda odločno je potegnila odejo bolnici raz glavo in rekla veselo:

»Bogu bodi hvala, zdaj ste to srečno spravili iz sebe! Kajne, mati, zdaj ste si odvalili težki kamen, ki vas je tako tlačal? Zdaj ni treba nič drugega,

Pri neredni stolici,
napihnenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica zaostanke prebave, nakupičene v čre-vesju. — V zdravniški praksi se uporablja

FRANZ - JOSEFOVA

naravna grenčica s popolnim uspehom pri moš-kih, ženah in taktisto pri otrocih.
Ogl. reg. S. br. 15485/35.

obširnemu pripravljalnemu delu, stroškom tiska in sestavljanja seznamov je cena knjigi dolo-čena na samo 50 din. Knjiga se radi potrebe in koristi sama najbolj priporoča. Nobeden poslovni človek bi je ne smel pogrešati, v vsakem ura-du in pisarni je nenaдомestljiva. Naroča se pri Tiskovni založbi v Mariboru, Gregorčičeva 26.

Obžalovanja vredni slučaj.

Upokojeni železničar obupal nad življe-njem. V Stražunskem gozdu pod Pobrež-jem pri Mariboru so našli obešenega na boru v sedečem stanju 59 letnega upoko-jenega železničarja Karla Brolli. Odre-zali so ga, ga skušali obuditi k življenju, a ni več šlo. Vzrok samomora je najbrž alkohol.

Dvakrat so ji že oteli življenje. V mari-borskem mestnem parku se je vrgla v ta-mošnji ribnik zgodaj zjutraj ženska in se je začela potapljati. Mimo je prišla skupi-na kaznjencev, ki so šli na delo. Eden od kaznjencev je skočil za žensko in jo je z veliko težavo rešil. Gre za 35 letno šiviljo Amalijo Reš iz Krčevine, ki si je že pred tedni prerezala žile na rokah in so jo tudi takrat rešili.

Vlom v gostilno. Nezaželjene kradljive nočne goste je dobila gostilna Balon na Pobrežju pri Mariboru. Odnegli so krož-nikov, prtov in cigaret za 2000 din.

Skrajno surov zet. V Gradišču pri Sv. Marjeti ob Pesnici je hotel viničar Franc Svenešek spraviti seno in je stopil v hlev po vile, ki jih je imel njegov zet 31 letni Alojz Knuplež. Zet je tistu iztrgal vile in ga je z udarci tako obdelal po hrbtu, tre-

buhu in glavi, da se je napadeni zgrudil. Na tleh ležečega je do nezavesti pobil s kamnom. Hudo poškodovanega so spravi-li v mariborsko bolnišnico. Orožniki so dognali, da je vrgel Knuplež tasta že pred-poldne usodepolnega dne v gnojnico, iz katere so ga rešili domači. Aretirani zet se je orožnikom izgovarjal, da je udarjal po tistu iz bojazni, da bi ga stari ne pre-hitel z nožem.

Hitro prijeta vlomilca. Ivan Ogrizek, po-sestnik v Rogaški Slatini, poseda v Framu pri Mariboru viničarijo, v katero je bil izvršen drzen vlom. Vlomilca sta odnesla 400 dinarjev gotovine, zlatnine ter posteljnine in znaša skupna škoda 2500 din. Vlomilca sta se splazila v viničarijo skozi luknjo, katero sta napravila na strehi. O vlamu so bili takoj obveščeni orožniki in se je orož-niku Josipu Podlipniku od mariborske če-te posrečilo, da je aretiral v potniškem vlaku med Framom in Mariborom 21 let-nega Hermana Šramla in 21 letnega Ru-dolfa Mlakerja, pri katerih je orožnik našel še vse ukradene predmete. Pri zasli-šanju sta oba vlom priznala ter sta bila oddana v zapore mariborskega okrožne-ga sodišča.

Vloma v okolici Maribora. V noči na 15. julij je bilo vlomljeno na Pobrežju pri Mariboru v Nasipni ulici v leseno uti-co, v kateri se nahaja trafika Eme Žuraj. Vlomilec je odprl nasilno vrata in je vse prebrskal, da bi »aletel na denar, kate-rega pa vzame vsak večer trafikantinja s seboj na dom. Zadovoljiti se je moral za trud z nekaj cigaretami. — O drugem vlo-mu poročajo iz Slivnice, kjer je še neod-krit storilec vdrl v pisarno tamošnje šole ter je odnesel 250 din. Vlomilec je vlomil s pomočjo cepina oboje vrat, ki vodita v pisarno in je razbil s tem orodjem še vrata omare, v kateri je bila omenjena vsota shranjena.

Zagonetna smrt. V Grušovi, med žup-nijama Sv. Marjeta ob Pesnici in St. Pe-ter, je došlo v krčmi med pijanimi delavci, ki so zaposleni pri delu ceste Sv. Peter—Ložane, do prepira in pretepa. V pretepu

kakor popraviti je treba, kar je zagrešeno — to pa ni prav nič težko.«

»Moj Bog,« je zastokala žena, »če ljudje kaj zvedo, to bo ogenj v strehi — in še pred sodnijo me pritirajo!«

»Takah skrbi si le ne delajte! Prvič: o tem ljudje ne bodo nič izvedeli — in drugič: s tako rečjo sod-nija nima kaj. S spovednikom samim boste opravili.«

»Spovednik, duhovnik, hu, to je tujec, temu si ne upam povedati.«

»Pomagala vam bom. Mati, dovolite mi, da grem k patru Valerijanu in da mu povem, kar ste mi zaupali, seveda tako, da bo vse obdržal zase! Ko potem pride, vam bo lahko z njim govoriti.«

»Ali pa tega ne bo povsodi in todi oznanil?«

»Nikakor ne! Saj je dolžen molčati. On vam lahko vse odzame — in potem je izbrisano na večne čase. — Šla bom in bom patru povedala. Kajne, da smem?«

»Saj še veš ne, kako je vse bilo.«

»Glavno reč vem in to je dovolj.«

»Ne, počakaj, vse moraš čuti, potem ne boš tako slabo mislila o meni! Nisem čisto sama kriva; je bilo tako, da drugače mogla nisem.«

Zdaj je jela bolnica vse od kraja pripovedovati...

Gozdarjeva hiša v Črnem borštu, kjer se je Anza rodil, je bila dobro uro od cerkve na Fari. Na Faro bi bilo otroka treba nesti h krstu.

omrežjem Canadian National Railways. Kanad-ska družba si obeta od novosti, katero so vpe-ljale pred meseci Zdru-žene ameriške države, največji uspeh.

Pametna odredba

Generalno ravnatelj-stvo romunskih držav-nih železnic je izdalo odredbo, da mora biti vsak spovednik na že-leznicah oborožen. Nada-lje ne sme stopiti v vlak na romunskem ozemlju ncbena vinjena oseba. Če bi se kljub tej pre-povedi pijancu posrečilo priti v vagon, ga mora spovednik na prvi po-staji postaviti iz vlaka. Zaradi morebitnih spo-rov, ki bi nastali pri tem postopanju, bodo ro-munski spovedniki do-bili službene samokrese.

jo dobil zabodljaj z nožem Ivan Prunko, prekupčevalec živine. Prunka so našli drugo jutro mrtvega in so ga sodno raztelesili. Komisija je ugotovila, da Prunk ni podlegel rani od noža, ampak zastrupljenju vsled preobilo popite šmarnice. Preiskava se še nadaljuje.

S prebito lobanjo v bolnišnico. V mariborsko bolnišnico je bil prepeljan 38 letni Rudolf Povalec, delavec iz okolice Hoč pri Mariboru. Nekdo ga je napadel iz zasede in mu je s kolom prebil lobanjo. — Ivanu Gradišniku, 42 letnemu tovarniškemu delavcu od št. Petra, je njegov tovariš v vinoču s sekuro zlomil levo roko in mu je prebil lobanjo.

7000 din škode so povzročili te dni vlomilci, ki so vdrli v Gorci v Halozah v hišo dr. Suhadolnika. Odnegli so obleke in perila ter daljnogled in znaša skupna škoda 7000 din.

Ženska se vrgla pod vlak. Na železniškem prelazu v Medlogu pri Celju se je vrgla pod savinjski vlak 25 letna Antonija Velunšek, ki je stanovala zadnji čas na Polulah pod Celjem. Stroj ji je odrezal resno roko in nogo in jo je vlekel nekaj časa s seboj. Velunškova je dobila tako hude notranje poškodbe, da je kmalu za tem izdahnila.

Novorojenčka umorila in zakopala v tuj grob. Na mestnem pokopališču v Celju je hotel popraviti grob svojega sina g. Jakob Poznič, mestni tržni nadzornik, ker je videl, da je nekdo razkopaval po gomili in odstranil cvetje. Pod tanko plastjo zemlje je zadel na v raztrgani ženski predpasnik zavito in že precej razpadlo trupelce novorojenčka. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je bil otrok po rojstvu umorjen in mu je najbrž nečloveška mati zamašila usteca s slamo, da ni mogel kričati. Orožniki so uvedli preiskavo.

Radi napada v bolnišnico. V Laškem so obdelali neznanci z nožem 24 let starega orožnika, ki ima rano na levi strani in po glavi. Poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Radio nositelj kulture

Da bi zamorski domačini dobili primeren pouk: glede poljedelstva, obrti, zdravstva in drugih takih stvari, je dala uprava britskega Suda na postaviti v glavne koče zamorskih in arabskih vasi »čarobne omare, ki uče modrost«. To so seveda radijski sprejemniki, ki se sami vključujejo za oddaje, ki so jim namenjene, in se ob koncu teh oddaj tudi sami izkjučujejo. Domačinom so najstrožje prepovedali vsak dotik teh skrivnostnih aparatov. Vsak mesec bo radijski strokovnjak obiskal vasi, da pogleda, ali aparati še delujejo.

55 milijonov za orožje sposobnih mož

Ameriško časopisje je objavilo po podatkih

Mlad šofer si sam končal življenje. Z velikega cestnega mosta, ki vodi čez Savo pri Črnučah pri Ljubljani, je skočil v Savo in utonil Ladislav Novotny, 25 letni šofer pri tvrdki Eifer v Ljubljani. V poslovnih pismih navaja kot vzrok prostovoljne smrti — nesrečno ljubezen.

Kmalu po poroki v prostovoljno smrt. Obešeno so našli starejšo hčerko najemnice gostilne »Sekolska klet« v Novem mestu. Nesrečnica se je poročila pred 14 dnevi pravoslavno z uslužbencem svoje matere.

Že zopet vlomilec v cerkvi. Nočni vlomilec je vdrl v župno cerkev v Dovjem na Kranjskem. S cepinom je skušal vdreti pri velikih in stranskih vratih, kar mu pa ni uspelo. Lotil se je vrat na zakristiji, kjer je popustila ključavnica. Zločinec je razbrskal ter razmetal po žagradu mašno obleko, pretaknil je vse omarice ter pregledal kelih in ciborij, ne da bi ju bil vzel

s seboj. Tabernakelj bi bil rad odprl, pa ni imel sreče. Razbil je tri nabiralnike, v katerih pa ni bilo bogznaj kaj, ker so bili izpraznjeni pred kratkim. Škoda cenijo na 1000 din. Vlomilec je pustil za spomin v zakristiji cepin.

Izpred sodišča.

Obsodba mlade tatinske družbe. Mariborsko okrožno sodišče je imelo zadnje dni posla z mladinsko tatinsko družbo, ki je strašila in kradla po Ptujskem polju vse, kar ji je prišlo pod roko. Sodišče je upravičeno prisodilo uzmovičem strožjo kazen. Kolovodja družbe Stanko Tivadar je dobil dve leti strogega zavora; Jože Debeljak je bil obsojen na 15 mesecev strogega zavora, Franc Hojnik na eno leto strogega zavora, Jakob Vesenjalk na pet mesecev strogega zavora, Ferdinand Šambolec na štiri mesece zavora in M. Tivadar na eno leto strogega zavora.

Nasilni slaboumnež vzrok krvavega dejanja.

Žalostni dogodki pred zločinom

V Račah pri Mariboru je prevzela Elizabeta Drevenšek leta 1933 po svojih starših posestvo. Poročila se je z Ivanom Drevenšek iz Šikol in se je obvezala, da bo skrbela za svojega brata Henrika in sestro Alojzijo, ki sta oba slaboumna. Henrik je bil že eno leto v umobolnici in je znan po nasilnosti.

Drevenškova tudi ni imela sreče v zakonu in je bil njen mož radi požiga hiše obsojen na dve leti. Kazen je prestal letos februarja, a se ni naselil pri svoji ženi v Račah, ampak pri svojih starših v Šikolah, ker mu je Henrik grozil, da ga ubije.

Ko je sedel Drevenšek v zaporu, je Henrik vedno znova tirjal od svoje sestre denar, katerega je zapravljval. Henrikova zapravljivost je spravila Drevenškovo domačijo tako daleč, da je bila sodno cenjena.

Iz bojazni pred bobnom je Elizabeta odrekla bratu denarno podporo, kar ga je

pa povsem zdvijalo in je bilo videti, da je slaboumnež ob vsako razsodnost, kolikor je je še imel.

Divjanje slaboumneža na predvečer pred krvavim obračunom

Na večer pred krvavim obračunom je dala Drevenškova Henriku večerjo, katero je zavrnil in je pričel s sestro prepir. Naposled je zagnal skledo z večerjo ob tla, zagrabil sestro in jo je suval ob zid. Ženski se je le posrečilo, da se mu je izmuznila in ušla na prosto. Skrila se je za grmovje, kjer je prebila vso noč. Brat jo je sicer iskal, vendar je ni našel. Vrnil se je v hišo, kjer je zdrobil s sekuro vso opremo ter okna. Vsled razbijanja se je utrudil, legel v posteljo in je zaspal.

Krvavo dejanje

Drevenškova, ki je prebila vso noč pod milim nebom, se je vrnila drugo predpoldne v prepričanju, da je brat že odšel, ko se je izdivjal. Našla pa je divjaka v po-

Toda otrokova mati, grofična Lucija Kristalška, se je branila. Saj ni take sile, je dejala, in se ne mudi; otrok je zdrav in krepek in nobenega strahu ni za njegovo življenje. Pri krstu mora župnik vprašati, odkod je dete in kdo so njegovi starši; tako bi moralo priti vse na dan. Zaman bi bil ves trud in vsi napor, da bi ostala stvar tajna in skrita. Bržkone se bodo razmere na domačem gradu v kratkem spremenile; tedaj bi otroka lahko krstili...

Tako so čakali in čakali: teden, pet tednov, deset tednov in še več.

Grofična Lucija se je vrnila domov in pol leta je ni bilo več blizu, vendar je po ovinkih večkrat poslala kak denar.

Pozneje je prišla sem ter tje na otroka gledat, popetovala ga je, poljubljala, mu prinesla sladkarij in se zahvaljevala, da gozdarja tako lepo skrbita za dete, pa jima je — razen denarja, ki ga je dajala za rejo — pustila večkrat še kako dragoceno darilo.

Zaradi krsta ni rekla nikoli ničesar, le nekoč se tako mimogrede omenila, da je doma še vedno vse po starem in da je treba vse še bolj skrivati ko doslej, sicer gorje ne le njej, ampak tudi gozdarjema; saj vesta, kako nagle jeze je njen gospod oče.

Cenco, gozdarko, ki je lepega otroka ljubila, ko da je njen, je jela vest vedno huje peči, ker je otrok bil še vedno brez krsta. Ko je to nekoč svojemu možu, gozdarju, potožila, se ji je ta zasmel in dejal, da nju to figo briga, glavna reč je, da jima

grofična dobro plača, za drugo naj se pa le ona sama meni.

Tako je deček rastlel in, ko mu je bilo pet let, je bil že tako krepek in velik, da so ljudje dejali, da mu je že osem let.

Čim večji pa je postal, tem bolj nerodno se je gozdarjema zdelo, da bi ga peljala h krstu; saj bi ljudje ne nehali spraševati in govoriti in zabavljati.

Spočetka sta Cenca in njen mož klicala otroka kar samo »pobiče«. Ko pa je že ta ali oni lovec poprašal po njem, sta ga imenovala za Anzana. Ker pa se je o kresu rodil, mu je gozdar dal kar priimek tudi, češ da se piše Kresnik in da je sin njegove bratranke, ki je koj po porodu umrla. Tako je prišel deček do imena in priimka.

Kaj kmalu že se je pokazala dečkova neugnana, drzna narava. Lezel je po skalovju, plezal po drevju kakor veverica, se boril z velikimi psi, raztrgal je mnogo hlač in tudi po hiši je mnogokaj pobil in napravil obilo škode.

Medtem ko je bil gozdar hud in ga je za vsako reč pošteno naklestil, ga je žena razvajala. Prave vzgoje otrok ni imel in zaradi tega je ves podivjal. Že tako drzen je bil, da si je vzel gozdarjevo puško, kadar tega ni bilo doma, in je na slepo streljal okoli.

Tako bi bil nekoč gozdarja skoraj ustrelil. Ta ga je zato tako pretepel, da je bil ves moder po telesu. Od tega dne je Anza surovega moža sovražil iz vse

stetli še spečega. Pograbila je sekuro, s katero je nerazsodnej razbijal v noči po hiši, in ga je udarila z ostrino po glavi zadaj za ušesom.

Po opravljenem krvavem obračunu je zbežala Drevenšekova k sosedu, kateri je povedala, kaj da je učinila. Komaj pa se je sosedu izpovedala, se je pojavil na pragu hiše Henrik, ves oblit s krvjo. Nekaj časa je omahoval pred hišo, se zgrudil v travo in obležal nezavesten.

Kmetiskim kolesarjem!

Vsem kolesarjem, ki se zanimajo za kolesarsko organizacijo, sporočamo, naj se obračajo na domače prosvetne in športne organizacije, kjer naj se ustanove kolesarske skupine, obenem pa naj javijo svoj naslov na osrednjo pisarno »Kmetiskih kolesarjev«, Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Opezarjamo, da so vsi drugi naslovi za organizacijo kmetiskih kolesarjev napačni in da naj se obračajo vsi naši ljudje v teh zadevah samo na ta naslov!

*

Prosvetni tabor v Konjicah za ves konjiški okraj se bo vršil 8. avgusta. Fantovski tabor konjiškega okrožja je bil odgojen radi žalostne smrti visokošolca Rudolfa Dolinarja.

Bralno društvo pri Sv. Križu pri Ljutomeru priredi v nedeljo 1. avgusta tridejansko ljudsko igro »Na dan sodbe«. Sodelujejo tamburaši in pevci.

• • •

Posavski prosvetni tabor v Rajhenburgu.

Novo življenje gre po naši lepi Sloveniji. Nedeljo za nedeljo se zbirajo številne množice našega ljudstva na prosvetnih prireditvah, ki mogoče odmevajo širom naše domovine. Ničesar ni moglo ukloniti našega ljudstva, ki je izšlo iz naših prosvetnih organizacij, ne nasilje, ne lepe in vabljuje besede nasprotnikov v pretekli dobi. Ostalo je zvesto Bogu, narodu in državi. In to

Po obračunu

Gasilci iz Rač so hudo ranjenega Henrika prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer dvomijo, da bi še okreval.

Drevenšekovo so prijeli orožniki v trenutku, ko se je hotela obesiti. Priznala je odkrito, da ni mogla več vztrajati pod isto streho z nasilnim slaboumnežem, ki jo je pretepal, ji kradel ter zapravljil denar in bi bilo itak vse šlo na boben, da ni ona posegla v nerazsodnosti po obupni samoobrambi.

hoče sedaj javno pokazati in manifestirati. Zato se zbira po prestani preizkušnji na svojih velikih ljudskih taborih v znamenju velikih časov po besedah pokojnega nadškofa Jegliča, kot se je že večkrat v svoji zgodovini.

Posavje pri tem novem življenju noče zaostati. V nedeljo 8. avgusta se bo zbralo na Posavskem prosvetnem taboru v prijaznem Rajhenburgu. Komu v Sloveniji ni znan Rajhenburg s svojo krasno baziliko, ki je postal zadnja leta mnogim Slovincem priljubljena božja pot. Zato prav iskreno vabimo vse prijatelje katoliške prosvete, da se v obilnem številu udeležijo našega tabora, ne le iz videmske dekanije, ampak tudi iz sosednjih. Predvsem Posavčani to in onstran Save prihitite polnoštevilno na naš tabor, da bomo v mogočnem zboru manifestirali za katoliška in slovenska načela. Prihitite po možnosti v narodnih nošah, na okrašenih vozovih in kolesih. Dopoldanski sprevod po trgu mora pokazati našo moč in našo zavednost.

Vsa prosvetna društva, oziroma župnije ter fantovski odseki videmske dekanije in Posavskega fantovskega okrožja so te dni prejeli okrožnice s podrobnimi navodili za tabor. Prosimo vse, da pohitijo z agitacijo za udeležbo na taboru. Nihče naj ne ostane ta dan doma! Može in fantje, žene in dekleta, vsi moramo pokazati, da se zavedamo važnosti našega gibanja današnjih dni. Prosimo vse, ki so prejeli vprašalno pošto, da na njo čimprej odgovorijo, da vemo računati vsaj s približno udeležbo na taboru, da bo mogoče tabor dobro pripraviti in po načrtu izvesti. — Bog živi!

Sv. Mohor pri Rogški Slatini. 12. julij je bil za nas res vesel in zelo živahen dan na naših Rodnah. Imeli smo mladinski tabor, ki je bil kljub slabemu vremenu dobro obiskan. Zastopane so bile župnije Rogatec, Sv. Peter, Sv. Ema in domača mladina, čuli smo res lepo petje in poučno-ganljive deklamacije.

DVA VELIČASTNA TABORA

Tabor v Mozirju

Zadnje nedeljo so se zbrali v Mozirju fantje in moške iz srednje Savinjske doline. Udeleženci so se pripeljali na okrašenih lojtrskih vozeh, na kolesih in večina jih je prišla peš.

Može in fantje, ki so prišli iz spodnje Savinjske doline, so pozdravili mozirski fantje pri kapeli sv. Miklavža na Ljubiji. Po pozdravnih besedah Mravljeta se je razvil sprevod v Mozirje.

Na težkih konjih je jezdilo 20 mozirskih fantov, za njimi je vozilo 80 kolesarjev, rudarska godba iz Velenja, fantje v narodnih nošah in krojih, naraščaj fantovskih odsekov in moške. V sprevodu so bili štirje prapori in več državnih zastav.

V Mozirju je bilo postavljenih v pozdrav osem mlajev, več slavolokov in hiše Mozirčanov so bile v zastavah. Na koncu trga pred župno cerkvijo je bil postavljen slavolok z napisom: »K božjemu soncu dvignimo srca!«

Okrog oltarja so se postavili fantje v krojih in z zastavami. Sv. mašo je opravil g. župnik Kroselj, prepeval je domači pevski zbor in igrala je vmes rudarska godba iz Velenja.

Pred cerkvijo je stala tribuna, okrog katere se je zbrala tritisočglava množica iz Mozirja in okolice.

Tisočere navzoče je pozdravil predsednik mozirskega Kat. izobraževalnega društva g. Remše, ki je povedal, da obhaja mozirsko prosvetno društvo 30 letnico. Po vzklikih kraljevi hiši, vladni in slovenskim voditeljem je dobil besedo g. Zorko Kotnik, šolski upravitelj iz Rečice ob Savinji, ki se je spominjal dela Kat. izobraževalnega društva v Mozirju. G. prof. Bitenc iz Celja je častital društvu k jubileju in ga je bodril, naj deluje še za naprej za Boga in domovino.

Nastopili so še razni govorniki in poslednji je bil g. Franjo Žebot iz Maribora, omenjajoč delo

svoje duše, in to sovraštvo je postalo še huje, ko je kmalu nato zvedel, da gozdar ni njegov pravi oče.

Pa tudi gozdar je od tega mal mrzel dečka in bi se ga bil najrajši iznebil — tem bolj, ker se tudi grofična ni več menila za otroka in je bila s plačili vedno bolj na dolgu.

Ko je bilo dečku devet let, je prišla nova sitnost. Župnik je ustanovil šolo in občina je sklenila, da morajo vsi otroci v šolo. Gozdar bi bil moral dečka tudi tja pošiljati in povedati bi bil moral, čigav je in odkod. Tega pa nikakor ni hotel.

Prav tisti čas so prišli v kraj komedijanti, ki so pri Fari razkazovali svoje vratolomne umetnije. Čeprav mu je gozdar prepovedal, je deček spet in spet letel na vas občudovat »umetnike«.

Nekega večera je gozdar ves divji od jeze šel za njim in ga je našel, ko se je pravkar podil s cirkuškimi fanti. Ko je deček srečal grozeči pogled svojega rednika, je ko veverica urno splezal v drevo in je od zgoraj zavpil:

»Ne boste me več topli. S komedijanti pojdem. V Boršt ne grem več.«

Gozdarju je udarila kri v glavo, da je posinela. Ali kmalu je spremenil lice.

Mar ni prava sreča, da je tako nanoslo? Če vzamejo komedijanti dečka s seboj, se ga najlepše odkriža in vseh skrbi in sitnosti in jeze je konec...

Poiskal je »mojstra« komedijantov in se nekaj časa z njim pogovarjal. Lahko ga je nagovoril, da je sprejel drznega in stasitega dečka, kajti že kar na prvi pogled mu je bil po volji.

Tako je prišel Anza h komedijantom, ki so že drugo jutro odrinili dalje po svetu.

Cenca se je vse dni in noči prejokala, ali nič drugega ji ni ostalo, ko da se je vdala; saj spremeniti ni mogla ničesar.

Vesela pa je bila grofična, ko je izvedela, da je otrok izginil s komedijanti. Poslala je še nekaj malega denarja; odtlej se ni več oglasila. Čez leto in dan je vzela grofa Javorskega...

Več ko dvanajst let se je potikal »Janez Kresnik« s komedijanti po svetu okoli, naučil se je raznih umetnij in je postal prvak tega cirkusa. Na videz je bilo življenje mično in prijetno, v resnici pa prav potepuško in za lažnim bleščem se je skrivala beraška revščina. Od leta do leta je šlo na slabše, in ko jim je »mojster« od skrbi zbolel in kmalu umrl, so se komedijanti raztepli na vse strani.

Nekaj časa se je Anza klatil po svetu, potem se je vrnil v domači kraj, da bi tam našel dela in zaslužka.

V Črnem borštu je srečal čisto tuje ljudi, ki so mu povedali, da je gozdar, njegov rednik, že umrl, njegova žena Cenca pa se je preselila k sorodnikom v Dobrovlje.

ameriške vojaške oblasti število za orožje sposobnih mož na celem svetu. Brez enega milijona Kitajcev, katere sedaj vezbajo, je na celem svetu za vojaško službo sposobnih 55 milijonov 412.628 mož. Rusija razpolaga z 1 milijonom 540 tisoč aktivnimi vojaki in z 19.490.000 izvežbanimi možmi ter predstavlja največjo armado. Na drugem mestu je Italija, ki lahko mobilizira v enem dnevu 6.924.395 mož. Velika Britanija je na petem mestu s 384.780 možmi. Najmanjšo armado poseđa Švica.

OGLASI

v „Slov. gospodarju“ imajo

naiboljši uspeh!

(Dalje sledi)